

Besluit nr.	
College d.d.	30-08-2022
Zaaknummer	335494

Lokale Klimaatadaptatiestrategie

Aanleiding

Het klimaat verandert en dat is merkbaar geworden. Nederland krijgt steeds meer te maken met piekbuien, langdurige neerslag en zowel drogere als hetere zomers. Om de nadelige gevolgen van klimaatverandering te beperken zetten alle overheden zich op basis van het Klimaatakkoord in op zowel klimaatmitigatie als klimaatadaptatie. Klimaatmitigatie richt zich op de vermindering van de CO₂-uitstoot via de energietransitie. Klimaatadaptatie is gericht op het aanpassen van onze dorpen, steden en buitengebieden aan het veranderende klimaat.

De gemiddelde jaarlijkse neerslag in het Oosten van NL is in de periode 1910 – heden met 10 -25% toegenomen. Daarnaast is de verdeling van de neerslag over het jaar anders geworden. Het aantal dagen met een heftige regenval van meer dan 20 mm. per dag is met 2,5 toegenomen met pieken tot boven 100 mm. per dag. Hoewel het langjarig gemiddelde tekort aan neerslag iets daalt, is er ook een lichte stijging van het neerslag tekort in de 5% droogste jaren. Ook is de temperatuur in Nederland sinds 1900 met gemiddeld 1,9 C. gestegen en is er een stijgende trend waarneembaar in het aantal tropische dagen (30 C +) van ca.1 naar 5 dagen per jaar (bronnen: CPL,KNMI).

Omdat de inrichting van de fysieke ruimte en het watersysteem hier niet op berekend is, zorgt dit in toenemende mate voor periodieke wateroverlast, waterschade, bodemdaling, droogte- en hitteproblemen. Dit beïnvloedt de kwaliteit van onze leefomgeving qua veiligheid en leefomgeving nu zodanig dat het noodzakelijk is geworden om ons aan te passen aan de nieuwe omstandigheden door klimaatadaptatie.

Inleiding

Om Nederland klimaatrobuust en waterbestendig in te richten, is het nodig dat klimaatadaptatie op alle overheidsniveaus onderdeel wordt van beleid en uitvoering. Op nationaal en regionaal niveau zijn daarvoor met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), het Deltaplan Zoetwater (DPZ) en de Regionale Klimaatadaptatiestrategie (RAS) inmiddels al stappen gezet.

Deltaplannen klimaatadaptatie (DPRA en DPZ)

De Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) hebben in 2018 met het 'Bestuursakkoord Klimaatadaptatie' afgesproken dat we ons de komende jaren gaan voorbereiden op deze klimaatveranderingen. Het hoofddoel is dat Nederland in 2050 klimaatbestendig en water robuust is ingericht. Op basis van het gezamenlijk opgestelde DPRA geven de verschillende overheden uitvoering aan het Klimaatakkoord. Het DPRA is gericht op ruimtelijke aanpassingen in de fysieke leefomgeving om schade en overlast als gevolg van wateroverlast, hitte en droogte te voorkomen.

Voor de gemeenten betekent het DPRA dat inwoners en bedrijven worden geholpen zich aan te passen aan het veranderende klimaat en dat problemen in de openbare ruimte worden aangepakt. Het DPZ is gericht op ruimtelijke maatregelen die zoetwatertekorten voorkomen en Nederland weerbaarder te maken voor droogte en bodemdaling. Met de 'Bestuursovereenkomst Zandgronden Noord-Nederland' hebben 8 noordelijke overheden (waaronder Aa en Hunze) en LTO afgesproken om gezamenlijk op te trekken en te investeren in het bestrijden van zoetwatertekorten. Voor de gemeente betekent het DPZ dat met de partners uit de waterketen en de landschapsbeheerders gezocht wordt naar mogelijkheden om water langer in het gebied vast te houden. Hoewel de beide deltaplannen een ander doel hebben werken deze in de praktijk samen. De oplossingen worden gezocht in samenhang met andere maatschappelijke opgaven. Dat vraagt om integraal denken en uitvoeren. Maatregelen voor klimaatadaptatie moeten daarom vooral gezien worden als een verbindende factor en in mindere mate als een extra ruimteclaim. Om de adaptatiemaatregelen versneld te kunnen uitvoeren stelt het Rijk voor de DPRA subsidie beschikbaar op basis van de Impulsregeling Klimaatadaptatie 2021 – 2027. Voor het DPZ stellen Rijk (Deltafonds) en provincie middelen beschikbaar.

Regionale Klimaatadaptatiestrategie

Op basis van het DPRA en het Bestuursakkoord zijn 45 werkregio's aan de slag gegaan om een RAS te maken. Een regionale benadering is noodzakelijk om de goede afstemming te vinden tussen alle partners in de waterketen (gemeenten, provincies, waterschappen en drinkwaterbedrijven). Aa en Hunze maakt deel uit van de werkregio Groningen en Noord-Drenthe. Voor deze adaptatiestrategie is in regioverband onderzocht wat de kwetsbaarheden zijn en is gezamenlijk een strategie bepaald voor de aanpak daarvan. De besturen van de werkregio hebben hiermee ingestemd als uitgangspunt voor de verdere uitwerking in een regionaal uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma zal naar verwachting eind dit jaar gereed zijn en kan dan gecombineerd met de strategie ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. De strategie en het uitvoeringsprogramma geven de gemeente richting om op zowel op regionaal als lokaal niveau aan de slag te gaan met klimaatadaptatie. Op basis van het nog op te stellen uitvoeringsprogramma van de RAS kunnen in regioverband ook aanvragen voor de Rijks Impulsgelden ingediend worden. Op basis van de DPZ wordt regionaal gewerkt binnen de zoetwaterregio IJsselmeer en het 'Programma Zandgronden'. Maatregelen op voor het vasthouden van water kunnen ook worden gefinancierd uit het Deltafonds DPZ en provinciale middelen. Voor de inhoud van de RAS verwijs ik hier gemakshalve naar hier toegevoegde bijlage.

Waarom een Lokale Adaptatiestrategie?

De RAS geeft aan hoe de partners binnen de werkregio samen willen werken aan een klimaatadaptieve leefomgeving. De regionale strategie geeft op hoofdlijnen de richting voor een aanpak op lokaal niveau. Hiermee is nog niet duidelijk welke concrete maatregelen dat vraagt om op lokaal niveau tot integrale oplossingen te komen. Hoewel de gemeenten daartoe niet wettelijk verplicht zijn, is het wel zinvol om een Lokale Adaptatiestrategie (LAS) met een lokaal uitvoeringsprogramma op te stellen. Het voordeel van een LAS is dat de gemeente daarmee een veel bredere blik krijgt op de gevolgen van klimaatverandering. Een LAS zal zich richten op het voorkomen en beperken van wateroverlast, overstromingen, hittestress, bodemdaling en droogte in zowel de bebouwde omgeving als in het landelijk gebied. Vanuit deze klimaateffecten wordt een verbinding gelegd met tal van onderwerpen als: nieuwbouw/herstructurering woningbouw, groen-blauwe structuren, gezondheid, infrastructuur, veiligheid etc. Door bij de lokale aanpak voor adaptatie ook andere maatschappelijke opgaven te betrekken ontstaat er meer samenhang en zullen maatregelen effectiever en efficiënter worden.

Daarmee is de scope dus veel breder dan het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) waarin het accent ligt op waterbeheersing in de bebouwde omgeving. De LAS maakt onderdeel uit van het Duurzaamheidsprogramma. In het pho-overleg water en afval d.d. 7 maart jl. is gevraagd om een startnotitie voor de LAS. Deze startnotitie beschrijft op welke wijze een LAS voor de gemeente Aa en Hunze kan worden opgesteld.

Bestuurlijke opdracht / doelstelling

De fysieke ruimte en watersystemen op lokaal niveau zodanig inrichten en vormgeven dat de nadelige effecten van klimaatverandering opgevangen kunnen worden in 2050. Daarvoor beleid te voeren en maatregelen te treffen waarmee de overlast, schade en de veiligheidsrisico's als gevolg van klimaatverandering tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau wordt beperkt (kosten/baten). Gevraagd wordt dit beleid vorm te geven in een LAS.

Maatschappelijk effect

Het maatschappelijk beoogde effect van een LAS is dat de fysieke leefomgeving in 2050 ten minste zo veilig en leefbaar is als op dit moment. De uitkomst van de lokale stresstest 2020 is hiervoor de nulmeting.

Resultaat

Met de LAS wordt bereikt dat:

- De kwetsbaarheden voor wateroverlast, hitte, droogte, en bodemdaling in beeld zijn en welke risico's dat met zich meebrengt (stresstest)
- Duidelijk is welke risico's en gevolgen maatschappelijk aanvaardbaar zijn (risicodialoog)
- Duidelijk is welke maatregelen we kunnen en willen treffen om overlast en schade te beperken (lokale agenda)
- Duidelijk is welke verbindingen er zijn met andere maatschappelijk opgaven om de adaptieve maatregelen efficiënt en doeltreffend in te zetten (meekoppelkansen)
- Het thema klimaatadaptatie wordt verankerd in denken en handelen (geborgd intern werkproces, communicatie en participatie)
- Het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten een bouwsteen wordt voor de omgevingsvisie en omgevingsplannen
- Er een beleidsmatige onderbouwing ligt voor planning van werkzaamheden, financiële investeringen en aanvragen uit de Impulsgelden en/of het Deltafonds.

Afbakening

De opdracht voor de LAS beperkt zich tot het opstellen van een strategie en een lokale uitvoeringsagenda. Alle activiteiten die daar verder uit voortvloeien vallen niet onder de scope van deze opdracht. Wel geeft de strategie aan op welke wijze uitvoering kan worden gegeven aan de lokale uitvoeringsagenda met bijvoorbeeld een overzicht van fysieke adaptieve maatregelen en innovaties.

Uitgangspunten

Aansluiten bij Programma Duurzaamheid

Klimaatadaptatie is naast Energie, Biodiversiteit en Circulair een van de vier pijlers onder het Programma Duurzaamheid. Het programma geeft aan welke activiteiten aan deze pijlers worden gekoppeld en hoe deze zich onderling tot elkaar verhouden.

Aansluiten bij ambities DPRA en Bestuursakkoord Klimaatadaptatie.

Het DPRA benoemt 7 ambities voor een landelijke aanpak van klimaatadaptatie. Deze zijn:

In het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie is afgesproken dat de regionale opgaven en maatregelen in kaart worden gebracht via het proces van stresstesten naar risicodialogen en uitvoeringsagenda's. De RAS is een regionale vertaling van deze DPRA-ambities.

Aansluiten bij inhoud en procedure RAS.

De RAS zorgt voor een goede afstemming tussen alle partners in de waterketen. De besturen van de werkregio, waaronder Aa en Hunze, hebben hiermee ingestemd als uitgangspunt voor de verdere uitwerking in een regionaal uitvoeringsprogramma en een lokale adaptatiestrategie. Voor de RAS en de daaraan gekoppelde Regionale Uitvoeringsagenda (RUA) worden globaal de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: Regionale stresstest.
- Stap 2: Klimaatadaptatiestrategie
- Stap 3: Externe risicodialog
- Stap 4: Regionale uitvoeringsagenda

Stappen 1 en 2 zijn afgerond. Op dit moment wordt gewerkt aan de externe risico dialoog en de RUA. Inhoudelijk wordt een strategie beschreven op basis van de volgende drie opgaven waaraan tien handelingsperspectieven zijn gekoppeld:

1. Klimaatrobuuste ruimtelijke ordening en inrichting
 - 1) Groenblauwe structuren in bebouwde omgeving
 - 2) Bebouwde omgeving als spons
 - 3) Klimaatadaptieve nieuwbouw en herstructurering
 - 4) Stimuleren waterbewustzijn/klimaatbewustzijn
 - 5) Klimaatbestendige bedrijventerreinen
 - 6) Klimaatbestendig buitengebied

2. Klimaatrobuust watersysteem
 - 7) Slim omgaan met water
 - 8) Herstel natuurlijke watersystemen
3. Klimaatrobuuste vitale en kwetsbare functies
 - 9) Gevolgenbeperking vitaal en kwetsbaar infrastructuur
 - 10) Drinkwatervoorziening

De inhoud van de RAS en de RUA zijn medebepalend voor de inhoud de LAS. Voorgesteld wordt om zowel qua procedure als inhoud (ambitie, uitgangspunten en handelingsperspectieven) aan te sluiten bij de RAS. De inhoudelijke voorbereiding voor de LAS kan worden gestart als de RUA in concept gereed is. Dat is naar verwachting medio dit jaar.

Aansluiten bij het GRP

Klimaatadaptatie heeft voor een belangrijk deel te maken met de inrichting van het lokale watersysteem met betrekking tot de zorgplicht voor inzameling en transport van hemelwater. In het GRP wordt al geanticipeerd op klimaatverandering met een aantal concrete maatregelen en door regionale samenwerking met de waterketenpartners. Door deze maatregelen te integreren in de LAS kan de effectiviteit daarvan worden vergroot in combinatie met andere maatschappelijke opgaven.

Aansluiten bij Uitvoeringsprogramma Grondwaterbeschermingsgebieden Drenthe

Om de drinkwatervoorziening in Drenthe duurzaam veilig te stellen hebben de waterketenpartners (gemeenten, provincie, waterschappen, drinkwaterbedrijven) en de agrarische sector een gezamenlijk uitvoeringsprogramma opgesteld. Aa en Hunze heeft met de ondertekening van een intentieverklaring de inzet voor het Uitvoeringsprogramma verzekerd. Hierin zijn onder andere afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden van de partijen, de projectorganisatie, communicatie en de kostenverdeling vastgelegd. Grondwaterbescherming heeft een duidelijke relatie met het DPZ en alle daaruitvolgende maatregelen voor klimaatadaptatie als het gaat om droogtebestrijding. Onderlinge afstemming van het Uitvoeringsprogramma LAS met het Uitvoeringsprogramma Grondwaterbeschermingsgebieden kan ook hier de effectiviteit vergroten (aanvullen en versterken).

Activiteiten

In de aanpak om tot een LAS te komen kunnen de volgende vier hoofdactiviteiten en deelactiviteiten worden onderscheiden:

0. Externe begeleiding adviesbureau organiseren (aanbestedingsproces)
 - Uitvraag offerte opstellen met selectiecriteria
 - Selectie bureau
 - Opdrachtverlening
1. Lokale stresstest actualiseren
 - Lokale stresstest bezien op actualiteit kwetsbaarheden

2. Risico dialogen voeren

- Interne dialoog organiseren
 - Werkgroep formeren
 - Stakeholdersanalyse t.b.v. externe dialoog
 - Interne risicodialoog
- Externe dialoog organiseren
 - Werkvorm bepalen (effectief)
 - Externe risicodialoog

3. Opstellen lokale strategie

- Ambitie en doelstelling bepalen
- Verbindingen leggen met maatschappelijke opgaven en beleidssectoren (meekoppelkansen)
- Samenwerkingsafspraken stakeholders beschrijven
- Afwegingskader maken t.b.v. uitvoeringsprogramma
- Communicatie deelplan voor bewustwording maken (intern/extern)
- Reguleren en borgen (Omgevingsvisie/plan, verordeningen, vergunningen, participatie)

4. Opstellen lokale uitvoeringsagenda

- Prioritering maatregelen
- Planning maatregelen
- Financiering maatregelen

Deze activiteiten worden hieronder beschreven met een korte toelichting. De activiteiten leiden tot een aantal (deel)producten waarop bestuurlijke besluitvorming en/of instemming moet plaatsvinden. De besluitvormingsmomenten staan benoemd bij het onderdeel 'producten en besluitvorming'.

Lokale stresstest uitvoeren

Met een stresstest worden de potentiële kwetsbaarheden voor de klimaateffecten: wateroverlast, hitte, droogte en overstroming binnen een gebied in beeld gebracht. Hiermee wordt duidelijk waar een lokale adaptatiestrategie op in moet spelen. Deze activiteit is twee jaar geleden al uitgevoerd als basis voor het opstellen van de RAS. De Stresstest voor de RAS is een verzameling geweest van lokaal uitgevoerde stresstesten die zijn opgesteld met behulp van advies- en ingenieursbureau Witteveen+Bos. Deze stresstest kan daarom opnieuw gebruikt worden. Er moet nog wel gekeken worden of er inmiddels nieuwe kwetsbaarheden moeten toegevoegd of dat bestaande kwetsbaarheden inmiddels zijn opgelost.

Risicodialoog voeren

De uitkomst van de stresstest is de basis voor de risicodialoog en het opstellen van de adaptatiestrategie. Met de risicodialogen wordt bepaald in welke situaties zich knelpunten voordoen, welke risico's zich daarbij kunnen voordoen, welke hinder of overlast acceptabel is, welke maatregelen noodzakelijk of gewenst zijn om negatieve effecten te voorkomen of te beperken en wie daarvoor verantwoordelijk is. Het voeren van de risicodialogen doen we zowel intern en extern. De interne dialoog is vooral gericht op de inhoudelijke verbinding tussen de beleidssectoren. Daarvoor is het vormen van een multidisciplinaire werkgroep de meest geschikte werkvorm. De externe dialoog doen we samen met bewoners, provincie, waterschap, bedrijven, maatschappelijke- en kennisinstellingen.

Om te bepalen welke andere externe partijen bij de dialoog betrokken moeten worden is een stakeholdersanalyse een goed instrument. Op basis van de belangen en de mate van invloed kan vervolgens de beste werkvorm voor de externe dialoog worden gekozen. Voor zowel voor de interne als de externe dialoog gaan we uit van de benadering om gezamenlijk oplossingen te vinden en (meekoppel)kansen te benutten voor een zo groot mogelijke effectiviteit. Voor de inhoudelijke verbinding op strategisch niveau kunnen de handelingsperspectieven en de opgaven uit de RAS gebruikt worden als een leidraad voor de lokale invulling.

Opstellen lokale strategie

De risicodialoog leveren input voor de adaptatiestrategie en de daaropvolgende lokale uitvoeringsagenda. Van de raad zal op basis van de gegeven input om kaders worden gevraagd m.b.t. welk ambitie/risiconiveau wordt nagestreefd i.r.t. de maatschappelijke kosten en het effect.

De lokale strategie bepaalt welke maatregelen we willen uitvoeren (ambitie) om een gebied klimaatbestendig in te richten en hoe we dat met alle stakeholders willen doen (strategie). Hierbij zoeken we de samenhang en verbinding met andere maatschappelijke opgaven. In aanvulling hierop wordt ook bepaald hoe we klimaatadaptatie als ruimtelijk ordeningsprincipe in de organisatie kunnen verankeren en hoe we de maatschappelijke bewustwording en betrokkenheid kunnen verbeteren met toepassing van een goede communicatie en participatie. Ten slotte geven we hier ook aan wat de afwegingskaders en financiële randvoorwaarden zijn. Dit bepaalt in hoofdzaak de prioritering van wat we kunnen.

Opstellen uitvoeringsprogramma

De risicodialoog en de adaptatiestrategie leiden uiteindelijk tot een concrete uitvoeringsagenda. Hier wordt bepaald op welke locaties we welke maatregelen uit gaan voeren (prioritering), wanneer we dat gaan doen (planning) en wat daarvan de kosten zijn (financiële raming). Daarbij zal er in het bijzonder aandacht zijn voor een goede afstemming met het meerjarig onderhoudsplan van het GRP en de mogelijke beschikking over Impulsgelden van het Rijk.

Organisatie en capaciteit

Bestuurlijke opdrachtgever

De bestuurlijk opdrachtgever is als coördinerend portefeuillehouder in het college verantwoordelijk voor het tot stand komen van de adaptatiestrategie en het uitvoeringsprogramma. In deze rol wordt ook afstemming gezocht met de portefeuillehouders voor ruimtelijke ontwikkeling, duurzaamheid en veiligheid. Daarnaast is de bestuurlijk opdrachtgever voor het kernteam het aanspreekpunt voor afstemming op ambtelijk/politiek niveau.

- Wethouder Bas Luinge (Pho. water, waterbeheer en riolering)

Ambtelijk opdrachtgever

- Ellen Huitema (Teamleider Ruimtelijk Beleid)

Projectleider

De projectleider is vanuit het kernteam het directe aanspreekpunt voor het college, de ambtelijke opdrachtgever en externe adviseurs.

De projectleider in afstemming met het kernteam verantwoordelijk voor het besluitvormingsproces voor het college en de raad.

- Peter van der Veen (strategisch adviseur ruimtelijk beleid)

Kernteam klimaatadaptatie

De klimaatadaptatiestrategie gaat over de duurzame inrichting van de fysieke ruimte en watersystemen. In het kernteam zijn daarom de taakvelden ruimtelijk beheer, ruimtelijke ontwikkeling en het programma duurzaamheid vertegenwoordigd. Het kernteam zorgt voor de begeleiding van het proces intern en extern. Dit betekent dat het kernteam verantwoordelijk is voor de voorbereiding en organisatie van de interne en externe risicodialog en het opstellen van de daaruitvolgende adaptatiestrategie. Het kernteam zorgt daarbij voor een goede afstemming met de strategische organisatiedoelen en met de strategische doelen/verantwoordelijkheden van de externe belangenvertegenwoordigers.

Daarnaast zorgt het kernteam gezamenlijk voor de inhoudelijke voorbereiding van het besluitvormingsproces voor het college en de raad.

- Femke Adriaens (programma-manager Duurzaamheid)
- Arnold Stoeten (beleidsadviseur water en riolering)
- Maaïke Hamstra (strategisch beleidsadviseur ruimtelijk beleid)
- Peter van der Veen (projectleider)

De leden van de kerngroep zullen vanuit de inhoud ook participeren in de werkgroep. Daarmee wordt getracht de organisatiecapaciteit zo efficiënt mogelijk te benutten.

Werkgroep klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is verbonden met bijna alle onderdelen van de gemeentelijk organisatie. Daarom wordt voorgesteld wordt om een multidisciplinaire werkgroep in het leven te roepen met daarin vertegenwoordigers die de volgende beleidssectoren zoveel mogelijk vertegenwoordigen (de genoemde beleidssectoren zijn hier gelijk aan sectoren uit de stresstest)

Gebouwde omgeving

- Saskia Spijkerman (stedenbouw / ruimtelijk ontwerp)
- P.M. (verduurzamen bedrijventerreinen)

Veiligheid

- Johan Panneman (OOV, calamiteiten)

Waterhuishouding

- Arnold Stoeten (waterhuishouding en riolering)

Landbouw / Natuur / Biodiversiteit

- Maaïke Hamstra (coördinatie gebiedsprogramma Drentse Aa)
- Peter van der Veen (coördinatie gebiedsprogramma's Hunze en Veenkolonien)
- Koen Rotteveel (landschap en groenblauwe structuur)
- Janine Knol (groenbeheer en biodiversiteit)

Gezondheid

- Helen Wiersema (gezondheidsbeleid)

Recreatie en toerisme

- Karl Pladet (recreatie en bedrijvigheid)

Infrastructuur

- Arnold Stoeten (civieltechniek water en riolering)
- Theo Kroezen (civieltechniek wegenbouw)

Energie

- Femke Adriaens (duurzame energieopwekking)

Bewustwording en draagvlak

- Karina Scheerhoorn (communicatie)

De rol van de werkgroep is om sectoraal kwetsbaarheden in beeld te brengen m.b.t. de klimaateffecten: wateroverlast, droogte en temperatuurstijging. De werkgroep draagt bij aan voorstellen voor maatregelen die de nadelige effecten verminderen en zorgt daarbij voor de inhoudelijke en beleidsmatige verbinding tussen de sectoren (meekoppelkansen). De werkgroep legt hiermee de basis voor de lokale uitvoeringsagenda.

Externe expertise

Klimaatadaptatie is een onderwerp dat raakt aan veel beleidssectoren met een grote diversiteit aan belangen die elkaar kunnen versterken en tegenwerken. Het vormgeven, organiseren en begeleiden van klimaatdialogen vereist bijzondere methodieken om kennis bij elkaar te brengen, te verbinden en te integreren tot een werkbaar strategie. Dit vraagt om een specifieke deskundigheid waarover wij niet beschikken. Hiervoor wordt externe expertise betrokken van een adviesbureau voor de begeleiding van de risicodialogen en het opstellen van de adaptatiestrategie. Voor de inhuur van extern advies wordt verkend of daarvoor kan worden samengewerkt met de Drentse gemeenten uit de werkregio.

Capaciteit m.b.t ureninzet

Rekening houdend met de inzet van externe capaciteit en een doorlooptijd van ca. 9 maanden, kan de inzet op uren globaal als volgt worden geraamd:

Projectleider:	ca. 250 uur (1 dag/week x 1 lid incl. kernteamactiviteiten)
Kernteam:	ca. 250 uur (1 dag/maand x 3 leden incl. werkgroepactiviteiten)
Werkgroepleden:	<u>ca. 300 uur</u> (0,5 dag/maand x 8 leden)
Totaal:	ca. 800 uur

Een nauwkeuriger inschatting van de gevraagde capaciteit kan te zijner tijd worden gemaakt op basis van het plan van aanpak dat van de externe adviseur wordt gevraagd.

Producten/planning

De hiervoor benoemde activiteiten en deelactiviteiten leveren de volgende producten op:

	Product	Wie	Wat	Wanneer
1	Startnotitie	Kernteam/DT	- Opstellen	Juni '22
2	Advies startnotitie	Kernteam/Pho College	- Opstellen - Vaststellen	Augustus'22
3	Informeren raad	Pho/DT/Kernteam College	- Voorbereiden - Informeren raad	September '22
4	Selectie extern adviesbureaus / PvE	Kernteam	- Uitvraag opdracht	September'22
5	PvA	Extern bureau	- Opstellen	Oktober '22
6	Advies PvA / opdracht extern bureau	Kernteam/Pho College	- Opstellen - Vaststellen	November '22 November '22

7	Rapportage interne/externe risicodialogen	Kernteam/extern bureau	- Opstellen	p.m
8	Memo terugkoppeling Risicodialogen + voortgang	Pho	- Instemmen	p.m
9	Kaders voor LAS	Kernteam/pho De raad	- Voorbereiden - Vaststellen	
10	LAS en lokale uitvoeringsagenda	Kernteam/extern bureau	- Opstellen	p.m
11	Advies LAS en lokale uitvoeringagenda	Kernteam College Raad	- Opstellen - Vaststellen - Vaststellen	p.m p.m p.m
12	Excursie Innovatie en expertisecentrum EntranCe en Building Hanzehogeschool Groningen	College / Raad Ambtelijk	- Optioneel te organiseren	p.m

De exacte planning vanaf product 7 is afhankelijk van het PvA dat in de uitvraag van het externe adviesbureau zal worden gevraagd. Om die reden zijn de producten 7 t/m 12 in dit overzicht eerst nog pro memorie gepland. Daarbij bestaat wel het voornemen om de maximale doorlooptijd te beperken tot max 9 maanden (vanaf september gerekend).

Participatie

Voor de toepassing van participatie is het voornemen om een onderscheid te maken naar de beleidsvormende fase en de concrete uitvoeringsfase.

Beleidsfase

In de beleidsfase (opstellen strategie en uitvoeringsagenda) worden alle belanghebbende partijen bij de externe dialoog geconsulteerd. Het aan te trekken adviesbureau zal voor de offerte worden gevraagd om hiervoor aantrekkelijke werkvormen toe te passen die zijn afgestemd op de zwaarte van het belang en de mate van invloed. (toepassing belangenanalyse i.c.m. ringen van invloed). De omvang van de doelgroep zal medebepalend zijn voor de gekozen werkvorm. De dialoog met waterketenpartners zal dus qua inhoud en vorm op een ander manier worden georganiseerd dan die met onze inwoners en bedrijven. Hoe de participatie precies vorm krijgt zal worden beschreven in een plan van aanpak dat ter besluitvorming zal worden voorgelegd aan uw college.

Concrete uitvoeringsfase

Als de strategie en de uitvoeringsagenda gereed zijn kunnen op basis daarvan concrete maatregelen worden toegepast op perceel-, straat- of wijkniveau. Het aan te pakken knelpunt en het scala aan oplossingen en meekoppelkansen is dan in beeld. Op dat moment gaat het erom dat in overleg met betrokken omwonenden/bedrijven en maatschappelijke instanties wordt bepaald welke oplossing(en) het meeste draagvlak hebben. Welke participatiewerkvorm daarvoor te zijner tijd wordt toegepast is maatwerk (afgestemd op de schaal en de complexiteit van het project). Het 'Participatiewerkboek Samen Doen' kan hiervoor als leidraad worden gebruikt.

Communicatie

Communicatie is een belangrijk onderdeel van de adaptiestrategie met het oog op bewustwording. In de adaptatiestrategie zullen keuzes worden gemaakt m.b.t. welke communicatiemiddelen op welk moment worden ingezet om met name de bewustwording van het thema klimaatadaptatie te vergroten. De communicatie zal daarvoor zowel intern (eigen organisatie) als extern (inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen) gericht zijn.

Budget

Voor het opstellen van de LAS is binnen het duurzaamheidsfonds een bedrag gereserveerd van € 40.000 (FCL 61200207). De inschatting is dat met dit bedrag kan worden voorzien in de kosten voor externe adviseurs, participatie en communicatie-activiteiten voor bewustwording.